

ottidesse pannakse värskest püütud kala.

Sutõ Tel iju veereh, provva radist eläs autonoomsõ küttega' varus-tõt majakõsõh. Ja tä om rahu.

«Põh'arahva' ooma' elänu' saandit üteh loodusõga', a peräst nakamist küllih elämä, omma' nä kaotanu' sideme tunda ja jahimaiõga'. Nä läävä' laisas ja nakasõ' juuma ja degradeerusõ',» ütäl Vjatšeslav Salinder. «Tuuperäst tullegi' juhtkonnal jo' ammu' mõtõh murõtsõda' 5x8-meetrilitsõ' majakõsõ' ja panda' nuu' valu püügikotussidõ mano, õt inimisõ' saasi-i' ka' pensioni-iah umma elolaadi jätkada'. Halmer Jahi alõvahe tuudi kol' majakõist, a mii' inimesõ' taha-ai' kõrvotsidõ ellä'.»

24 majakõst

Maja' pandas püstü ütstõsõst kavvõbahe, nii ku' püstkuu'. «Lähtudes sanitaarnormõst lasõ-õi' ütski peremiis umma eloasõmõ ümbre kõrralagõdusõl tulla'. Planiirmä tuuva' siiä' viil säidse majakõist, paar soojakut kauplusõ jaos, ladu ja sann. Tee-mi' Halmer Jahi asulat kõrda. Väest and tuu valu külä mõõdu välä. Mii' direktor valu läts kassa maja hankimist kõrraldamma.

pühä Imbernjoli neeme man, midä neenedsi' kutsva' Marelava-Saleks. Vanarahva kõnõlõs, õt siist läts innine mõtskidõ põtru tiiraakõnõ. Sügüse tulli' põdra' müüäd ohkokõist iia* tagasi. Ja siih kaldidõ viiri pääle panni' inemisõ' näile püünõssit ja püvvi' nii näid kinni. Lihha kogoti pikä talvõ jaos ja nahost tetti lämmit rõivit.

Mihhail seletäs parhillaist piätüist lihtsalt: «No' om viil ts' uut jaahe ja nii mii' otsusti, õt las minevääs-tagatsõ' põdravasiõ' sõõvä' siih samblõst kõtu' kõrdamüüäd täüs. Tõõsõl puul jõkõ

TEENELINE PÕDRA-KASVATAJA:
Mihhail
Tajšin.

Gazprom-Jamburgi päädirektor Oleg Andrejev, Jamali-Neenetsi autonoomsõ ringkonna riigiduuma liigõh, eraldas raha. Tazovi rajooni administratsioonijuht Nikolai Harjutši hankõ ka' 24 majakõist.

Vladimir Jaungadiil, kuulsal kalaspüüdäjäl om säidse last. Kolmõ aastagaga ehit hindäle maja uutmalda' ar' juhtkonna api. Tuu om kangõlastegu, selle õt satu kilomeetridõ raadiusõh olõ-õi' üttegi' mõtsapuud. Jaungadide kodo on hubanõ ja latsõ' lämmäh. Paktas tsäiu ja kalla. Vjatšeslav Salinder tiid vuntse näpoga' keertõdõh, õt n'oih vessih olõ-õi' kuulsat muksuni, a tõisi hüvvi kallu om küllh. Turg om lõüt ja inimisõ' saava' jo' kats aastakka kõrdapiteh palka.

Tazagrorõbprom võtt õgal aastagal osa Põh'a Peost liinah Novõi Urengõi. Liina inemisõ' ostva' põh'apõdra lihha, värskeltkülmänü' kalla. Kalatehasõhe tuvvas jal' lõunõmaiõ kraami. Inemisõ' omma' nii ku' saanu' võimalusõ hinnäst kõrvalt

olõ-õi' nii pall'õ midä süvvä'. Ka' tõõsõ' eläjä' omma' väsünü' pakkõ õgapäävõstest vidämisõst Polui jtu ülemjoosul. Meil tulõ minnä' säitsmekümine kilomeetri taadõ. Eläjä' kiä' inäp jovva-ai' k' avvu', nuu' panõmi' saani pääle. Tulgõ' kolmõ üüpäävä peräst vahtõst, sis näeti mii' suurt tiileminekit.»

Päävä' lätsi' rutu müüäd ja pia oll jal' piatus. Püstkuu kraami olli' naase' jo' nartidõ vai saanõ pääle pandnu'. Jäi viil inne tiilemine-

PIDU: helikopteri saabumine on alati suur sündmus.

kaia'. Nä leiudi' ratsionaalsõ iätegemisõ, õt suvõl kalla külmäh hoita'. Ku' innebidi tuudi ijä väiga suurõh palah buraanõga' kokko, sis no' ehitedäs tehasõh väiga suurõ' pala', mia' omma' mitmõ võrkpalliplasi suurusõ'. Ijä tetäs kihi kaupa ja suvõl tulõ tuu külest õnnõ pallu murda'.

Õdagu ilda joudsõ' kalamehe' tagasi, väsünü' ja tülpinu'. Näide kambah paistus välä Sjuta Jadne, Vinnemaa kalatõõstusõ teenelinõ tüülinõ. Timä brigaad om täütünü' talvõpüüginormi inne õigtõ aigu. Brigadiiri jutust saami' tiidä', õt terveh hummõninõ päiv lätt näil kala vidämisõ pääle.

Kellä kümnes hummogu tõi' üleni koormat vana' roomikmasina' kohalõ edimätse tonni. Brigaad nõst ja nõst kastõ kaalu pääle.

kit tsäiu juvva'. Brigadiiri ütäl: «Täämbä' om valvõh mu' nimelinõ — Mihhail Tajšõn — tõõsõ püstkuja peremiis. Paistus, õt kõik om kõrrah. Eläjiti aetas jo' ülemikemisõ kotussidõ mano.»

✕✕✕✕ **Nii kavva kon' om säntsit inemisi ja peremihi, omma' ka' põh'apõdra' Jamalil edesi. Kunagi' kao-oi' nä kohegi'.**

Ma palssi nuurt kalamii-st Jevgenit, õt tä veesi' minnu kar'a mano. Tä oll nõuh ja mõnõ ao peräst kaiõmõgi' alah kolmnulga põh'apõtrukarja, mia' liigus juhi peräh ku' määnegi' meri.

Ja sis näi väigokõist põdravaskat kiä' käve imäl peräh. Ma küüsse kar'silt, õt kunas tä sündü. «Mõnõ

Vladimir kirotas kõik märkimiku üles. Tuud kaiõh saat arvu, õt mehe' tiidvä' midä tegevä' ja nä mõistva' õga ilmaga' tetä' tüiid

ja nii 365 päiva aastaga' lakõ taiva all. ■

minodi iist. Tä om jo' kol' kilomeetrit läbi juusknu'.» Midä timäga' tetäs? «Ku imä tä maaha jäät, tuud õks juhtus, sis om tä surmalõ määrät. Säntse pikä tii joosul võiva' väiko' jäiä' suuriõ jalgu ja nä saava' surma. Ku tä nakas imäst maaha jäämä, sis kar'usõ' võtva' tä nartidõ vai saanõ pääle. Obi-Bovanenkovoh ehtedäs raudtiid ja sääl

tulõ vasigakõsõ' kässi pääl üle viiä'. Sääl olõ-õi' kotust tett kost üle minnä'.»

Mii' otsusti, õt inäp sekäi' karja ja tullimi' tagasi piatusõõhe, koh pulli' olli' jo' ette pant. Brigadir lugi kar'ssilõ sõna' pääle. Kõgõh om tunda' inemisõ iist hooltsõmist.

Pikk samm ja käpe k' aunimõ näütäs, õt ineminõ om kindla ja

tund umma tüid. Pia om ka' viimäne pull ette pant ja näid om kokko mito meetrit. Õdagust joudsõmi' Obi iju viirde. Kural puul, nigu läbi undsõ paistus linnunokk korgõh, tuu om Marelava-Sale neem. Brigadir and märku saisma jäämises. Kõik võtiva' karmanigast raha ja panni' tuu maa pääle, tennäteh nii neemevaltsõija, õt tä avitasi' inõmisi, õt nuu' jovvasi' ilosahe tõõsõlõ poolõ.

Jäti näidega' jumalaga. Kiiuse viil, õt kost ma nä suvõl üles lõvvä. «Uuralidõ edeotsah, Udumäe man.»

Kai näile kavva viil perrä, nä lätsi' kõõ väikobast ja sis kattõ' hoops. Ma saisi sääl ja mõtli: nii kavva kon' om säntsit inemisi ja peremihi, omma' ka' põh'apõdra' Jamalil edesi. Kunagi' kao-oi' nä kohegi'. ■

* pritse — süste
* iia — jääd

PÜSTKODA: Neenetside alaline elupaik. Kõrvalpildil Vladimir Jaungad.

TOIDAB PÕTRA: Irina Tajšina.